

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 15702/2022
23.02.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Николић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Лесковцу, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гжрр 666/22 од 21.07.2022. године, у седници одржаној 23.02.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гжрр 666/22 од 21.07.2022. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу Прр1 62/17 од 28.03.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ ненаплаћеног потраживања у поступку стечаја Ст 95/10 пред Привредним судом у Лесковцу од 1.687.023,31 динара са законском затезном каматом на износ главног дуга од 1.152.922,01 динара од 04.05.2017. године као дана подношења тужбе до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 88.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гжрр 666/22 од 21.07.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужена на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ ненаплаћеног потраживања у поступку стечаја Ст 95/10 пред Привредним судом у Лесковцу од 1.687.023,31 динар са законском затезном каматом на износ главног дуга од 1.152.922,01 динара од 04.05.2017. године као дана подношења тужбе до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен у Земљорадничкој задрузи "Грделица" над којом је, дана 12.09.2011. године, отворен стечајни поступак, који се води под пословним бројем Ст 95/10 пред Привредним судом у Лесковцу. Према изјашњењу стечајног управника, испитна рочишта су одржана дана 22.02.2012. године, 07.03.2012. године и 23.03.2012. године, а решење о банкрутству стечајног дужника донето је 06.07.2012. године, након чега су предузете мере ради процене и продаје имовине дужника. Стечајни дужник по правној форми представља задругу и 90% објеката које користи налази се у државној својини. У поступку стечаја, тужилац је пријавио потраживање према стечајном дужнику у укупном износу од 1.897.535,32 динара, од чега је признат износ од 1.717.215,32 динара и сврстан у први и трећи исплатни ред. Главни дуг износи 1.172.578,00 динара, законска затезна камата на главни дуг 526.637,32 динара, а трошкови поступка 18.000,00 динара. Тужиоцу је из средстава Фонда солидарности дана 26.12.2013. године исплаћен износ од 180.320,00 динара. Решењем Привредног суда у Лесковцу Р4 Ст 294/16 од 26.05.2016. године, утврђено је да је тужиоцу предлагачу у стечајном поступку, који се води пред Привредним судом у Лесковцу у предмету Ст 95/10, повређено право на суђење у разумном року и наложено поступајућем судији да предузме све мере како би се стечајни поступак окончао у што краћем року.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац претрпео имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року, јер више година није успео да оствари своје право које је за њега од егзистенцијалног значаја, као и да постоји узрочно-последична веза између неправилног рада суда и настале штете, због чега је усвојио тужбени захев, на основу члана 32. и 35. Устава РС, члана 6. Европске конвенције о људским правима и члана 26. и 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

По оцени другостепеног суда, тужена није привредни субјекат са друштвеним или државним капиталом, јер је стечајни управник физичко лице, а не Агенција за лиценцирање стечајног управника, због чега не може бити одговорна за имовинску штету коју тужилац, као стечајни поверилац, трпи услед тога што потраживање није наплаћено, те је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. Без утицаја је чињеница да је 90% објеката, које је задруга користила, у државној својини, јер статус корисника не води одговорности тужене за његове дугове.

По оцени Врховног касационог суда, основано се у ревизији указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Основ одговорности државе у конкретном случају произлази из утврђења да ли је стечајни дужник био у већинском државном односно друштвеном капиталу. Код изведеног доказа пред првостепеним судом - изјашњења стечајног управника према ком је 90% наведених објеката у државној својини, није јасно како је другостепени суд без несумњивог утврђења да ли је стечајни дужник био у већинском друштвеном капиталу и без увида у АПР, закључио да то није случај. Због тога је другостепена пресуда укинута и предмет враћен истом суду на поновно суђење.

У поновном поступку, првостепени суд ће на несумњив начин утврдити да ли је стечајни дужник био или не у већинском друштвеном капиталу, имајући у виду примедбе из овог решења, након чега ће донети правилну и закониту одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер зависи од коначног исхода спора, у смислу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Марина Милановић с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**